

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ-CULTURALĂ
ORGAN OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

APARE DUMINECA
REDACȚIA ȘI ADMINISTRACȚIA
ARAD, STR. EMINESCU 18

DIRECTOR:
Icon. Staur. Dr. GH. CIUHANDU

ABONAMENTE:
Pentru 1 an . . . lei 300
Pentru 6 luni . . . lei 150

Săptămâna jertfei

— Meditație —

De Pr. Gh. Perva

De trei ori și-a vestit Mântuitorul patimile. Vrând să ne facă, poate, să înțelegem prin această întreită vestire, că patimile prețuiesc în economia mântuirii tot atât, cât și învierea din a treia zi.

Intr'adevăr, creștinătatea nu s'ar putea bucura în ziua Invierii, dacă n'ar plânge în săptămâna Patimilor. Intristarea acestor zile e intristarea aproape a întregii omeniri. Nu-i mirare, că pictorii, muzicienii și poezii o cântă în operele lor.

Un scriitor, într'o legendă, povestește, că venise odată la papa Celestin al VI-lea marele rabin Sabbatai, zicând :

— „Nu mai vrem să fim, noi Evreii, disprețuiți și jinuți ca niște leproși. Vrem să simțim pe fețele noastre sărutul iertării. Vrem să iubim și să fim iubiți. De aceea, hotărăște ziua, când, într'un șir nesfârșit, cântând psalmi de umilință, cu cenușă pe cap, să venim toți înaintea Ta, să ne ardem scripturile, să ne lăpădăm de legea strămoșească, ca apoi, să ne boțezăm și să ne cuminecăm“.

Celestin îl întreabă : „Ce cereți în schimbul acestei pocăinți? Fiindcă voi Evreii totdeauna aveți ceva de cerut pentru ceeace dați“.

— „Ceram un singur lucru : să scoateți afară din anul bisericesc săptămâna Patimilor. Au trecut ani mulți dela nelegiuirea părinților noștri. Și pentru cele mai mari greșeli trebuie să vină o zi de prescripție. Amintirea uciderii lui Dumnezeu, să rămână numai în cărți. Cu alte cuvinte, să nu se mai sărbătorească decât Paștile, amintirea Invierii. Odată ce ne-am face creștini, n'am putea îndura ca în fiecare primăvară să se repete în bisericile creștinătății, istoria neleguirii noastre.

Celestin răspunde :

— „Părinții voștri n'au știut ce au făcut, iar tu, nu știi ce grăiești. Cum am putea să ne bucurăm împreună în ziua Invierii, dacă n'am plâns împreună asupra chinurilor din săptămâna Patimilor?!“

Rabinul Sabbatai, a încercat apoi să ofere prețuri fabuloase de bani pentru fiecare strop de sânge, vărsat de Mântuitorul. Papa Celestin s'a despărțit de el, zicând, că pentru nimic în lume nu poate schimba vreo iotă din tragedia Patimilor, care e coroana rugăciunilor, și că nu le poate primi convertirea, deoarece nu sunt gata să sufere spre a merita iubirea Mântuitorului.

E o redare deplină, în formă poetică, a ceea ce credem și mărturisim noi creștinii de atâtea secole. Bătrânii noștri n'aveau pace în ziua sfințelor Paști, dacă se scăpau de se îndulceau, și numai cu ceva în decursul celor șapte săptămâni de post. Dar fără această săptămână a lănguirii ce ar fi fost ?

În fiecare zi își cere omul iertare lui Dumnezeu pentru greșalele lui. În zilele acestea, însă, ne vedem mai îndatorați și ne plătim, mai din plin, datorile față de El.

În zilele acestea, băgăm de vină Caiatei, lui Pilat și chiar lui Petru, lui Lazar și celorlalți prieteni și miluiți, cari, par'că, îl uită mai rău ca cei nouă leproși vindecați.

În zilele acestea, fericim pe tâlharul care n'a văzut pe potolitorul de furtuni, pe izgonitorul nepuțințelor, pe Iisus gloriosul, ci numai pe Iisus Pătimitorul și care, cu toate acestea, par'că zicea : „Doamne, locul Tău nu-i aci lângă mine“.

Săptămâna aceasta, ni-e dragă, fiindcă într'o bună măsură, pătimim și noi. Ne pedepsim de bună voie.

Cei cari păzeau pe Mântuitorul în ziua Patimilor, îi acopereau fața, îl loveau și apoi îi strigau : „Gâcește, cine te-a lovit?“ Iisus, nu le răspundea ; nu le găcea. Ar fi trebuit să pomenească prea multe nume !...

Noi, spre deosebire de aceia de atunci, nu-L mai punem să găcească. În săptămâna Patimilor, venim cu toții și l-o spunem :

— Doamne, toți Te-am lovit, iartă-ne !

Cuvântarea P. Sf. Sale Părintelui Episcop Andrei

la înmormântarea lui Dr. Ioan Suciu.

S'a stins și ultimul bărbat din pleada veteranilor luptători naționali cari au încununat cu cinste numele Aradului. Moartea necruțătoare, alături cu timpul, care pune hotare vieții omenești, răpește din mijlocul nostru și pe Dr. Ioan Suciu, supraviețuitorul epocel eroice, din frământările căreia a răsărit România înțregită.

Precum odinioară creștinii, văzând ranele persecuțiilor pe trupul mucenicilor și mărturisitorilor, se întăreau în suferință, așa și noi de câte ori vedeam printre noi figura veteranului Ioan Suciu ne simțeam electrizați și transpuși cu gândul în focul luptelor naționale din cel 50 ani din urmă, când vitalitatea poporul nostru s'a manifestat cu atâta vigoare, încât și cei mai sceptici puteau întrezări apropiata noastră izbăvire.

Un pregătitor al libertății noastre a fost și Ioan Suciu luptătorul neînfricat cu inimă de leu.

M'am întrebat de multe ori: Care era taina luptătorilor naționali de talla lui Ioan Suciu și cum se explică puterea lor irezistibilă de a atrage cu sine masele poporului? Aflând răspunsul la această întrebare vom ști totodată și ce am pierdut în persoana defunctului.

Câtă vreme poporul nostru din Ardeal nu-și avea țara și stăpânirea sa proprie, Dumnezeuul părinților noștri, care apără dreptatea celor desmoșteniți, ne-a purtat de grijă în felul acela că aduna în sufletul unor aleși ai Săi toată suferința trecutului și dădea gralu de foc pe buzele acestora. Se nașteau astfel luptători naționali predestinați, cari grălau în numele neamului. Cuvântul lor era irezistibil, pentru că izvora din conștiința drepturilor nației și avea puterea tunetului, ce ese din povara nedreptăților îndurate. O voință de fier, gata oricând la sacrificarea vieții pentru a face dreptate, însoțea cuvântul lor de foc. Pe deasupra, viața unui astfel de luptător era o linie dreaptă, neprihănită și nedesmințită de fapte. Așa au răsărit printre noi profesii cu rol de izbăvitori ai neamului.

În fiul fruntașului din Șiștarovă, care avea să devină tribunul Ioan Suciu, se întruchipase din această zestre strămoșească figura de proiect în mod atât de norocos. Era tipul genului al intelectualului ardelean care plecând din sat nu se desrădăcinează, ci duce cu sine suferințele și dorul lui de izbăvire. Școala, pentru acest tip de intelectual care poartă în sine pe strămoșii neizbăviți, nu servește la altceva decât la sporirea și desăvârșirea mijloacelor de eliberare a semenilor săi din lanțurile nedreptății.

În Ioan Suciu simțul roman de dreptate se unia cu dârzenia de dac, și aceste calități îl făceau fanatic și nebiruit. Pentru felul său de a fi, deschis și pornit de a spune totdeauna adevărul pe față, ori cât de crud ar fi, socot că Ioan Suciu a avut și dușmani; dar cine l-a cunoscut a trebuit să mărturisească cum că inima lui, bună și nobilă, nu era niciodată pornită spre ură, ci numai mânia sfântă, gata de a strivi minciuna în fașă, îl aducea cuvinte necruțătoare pe buze.

Aradul l-a fost centrul de luptă. După un popas la Cluj s'a mutat în anul din urmă la Chișineu-Criș, în acest culb al luptelor naționale, purtate cu bravură. Îmi vorbea nu de mult cu amărăciune despre stălcirea portului românesc de acolo. Nu putea suferi ca la în-

trunirile din acel târgușor să vadă din ce în ce tot mai multă haină neagră pe țăranii noștri, în locul portului alb ce simbolizează curățenia neamului. A și prezidat mișcarea de acolo pentru reintroducerea portului românesc.

Îl preocupa tot ce e nobil și de folos obștei. Ideea unui monument al eroilor și a unei biserici noul în Chișineu-Criș erau preocupările lui din ultimele zile. Avea o inimă, ce nu se simte niciodată bătrână când e vorba de un lucru bun.

Era altruismul întrupat. Când ne-a determinat să ridicăm pentru 1 Decembrie 1938 busturile lui Mircea V. Stănescu și Ioan Rusu-Ștrianu la Arad, ne vorbise despre ei cu un farmec ce fascina. Înțelegeam că e ultima lui dorință ca epoca cea mai scumpă din istoria Aradului să nu rămână acoperită de uitare, ci să stea ca un memento sub ochii celor de astăzi.

Noblețea lui sufletească se oglindește și din faptul că nu a căutat să micșoreze sau să ascundă meritele contemporanilor săi, ci să le veșnicească amintirea. L-a eternizat pe Mihai Velicu în bustul din Chișineu-Criș, iar pe Mircea V. Stănescu, — al cărui suflet entuziast par'că-l vedeam perpetuat în el, — și pe Ioan Rusu-Ștrianu, în Arad. Ar mai fi dorit ca și busturile acestor doi din urmă să le aibă la Chișineu-Criș, ca ochii lui de luptător îmbătrânit să-i mai revadă în epoca lor de plină vigoare și să le închidă imaginea în inimă.

L-am văzut participând și la înmormântarea marilor noștri morți: Vasile Goldiș și Ștefan Ciclo-Pop, nu cu prezența împreună-luptătorului care vrea să se acopere cu lauri strelni, ci ca pe un sguduit tovarăș de luptă ce-și îngroapă jumătatea-l din viață.

A fost cel dintâi printre noi care reacționa la orice răscruce a evenimentelor. Aderase între cel dintâi la noul regim. După 20 de ani de desamăgire, cu lupte sterile între frați, atât de departe de idealul României, visat de el, moare acum cu aurora renașterii naționale în ochi.

S'a stins o viață de luptător, un bun creștin și credincios sfetnic al Bisericii, pentru a se aprinde făclia unei vieți plătuitoare. De pe orizontul celor efemere dispăre o viață de om, pentru a se aprinde o torță cu strălucire nestinsă, pe planul veșniciei. Ioan Suciu trece acum în istorie. Cultul lui începe deodată cu biruința neturburată pe care liniștea morții a așezat-o peste chipul său.

A murit ca un profet, în modestul lăcaș al muncii și al visurilor sale din urmă, unde trăia ca un eremit. Când vremea l-a bătut la ușă, aducându-l sentința morții, a primit-o creștinește, cu capul plecat, ca oricare călător gata de drum. Numai gândul nostru, de a-l avea aveva la ridicarea Monumentului Unirii, aci în Aradul luptelor naționale, se simte turburat de plecarea lui prematură.

Ne-am adunat astăzi aci, ca să facem bună mărțurie în fața Cerului, unde sufletul lui se mută, și în fața pământeniilor pe care-l părăsește, despre cece a fost alesul fiu al neamului Ioan Suciu.

Veșnică să fie pomenirea lui!

Colțul Preotesei (X).

Preoteasa bătrână

Maică Preoteasă,

Cu fiecare scrisoare am încercat să adaug câte-o trăsătură nouă la schițarea icoanei preotesei-model. Ași fi mulțumit să știu că am reușit măcar în parte. A zugrăvi în scris un model ideal nu e lucru mai ușor decât a face un portret după natură. Numai artiștii cei mari au darul de a reda fidel în culori viața cu umbrele și luminile ei, ceilalți se mărginesc numai la o asemănare relativă. Simt că e acelaș cazul cu mine.

Toluși ași vrea să-ți pun sub ochi un chip a ceea ce în care să vezi ca într-o oglindă cele spuse de mine. Unde vom găsi acel chip? Socot că în *figura* ninsă de vreme a *preotesei bătrâne*, a eroului necunoscut care trăește neștiută de lume în liniștea unui sat ascuns. Numele ei nu e scris niciodată prin ziare. Se sfiește ea însași să și-l spună, fiind că știe că orice nume, ce se aruncă în lume setos de mândrie, ca paserea scoasă din cuib ajunge ținta vânătorilor.

Cât de folositor ne este să colindăm satele căutând această figură venerabilă, nu cu scopul de a i face reclamă ci pentru a contempla o icoană veche bisericască, ce se distinge prin nobila-i frumusețe de icoanele din zilele noastre, care deși făcute după regulile artei, sunt lipsite de acea armonie cerească. Cine n'a cunoscut măcar o singură preoteasă bătrână, încununată de virtuți?

O să încerc să descriu pe una, admirată încă din copilăria mea

Nu mi-am putut da seama câtă pregătire școlară avea, dar am văzut câte o virtute în fiecare purtare a ei. Nu agrăia pe soțul ei decât cu „părinte”. Își dădea seama că hirotonirea i-a dat o putere mai mare decât celorlalți oameni. Nu vedea în soțul ei decât pe purtătorul de har ceresc. De aici urma purtarea ei față de dânsul. Nu era în ținuta ei o supunere de sclavă, ci ceva din porunca apostolului Pavel, care spune: „Femeilor, plecați-vă bărbaiilor voștri, ca Domnului, căci bărbatul este capul femeii” și după ce obligă pe bărbat să și iubească femeia ca și trupul său, închee cu sfatul ca „femea să se teamă de bărbat”. Repet aci nu e vorba de o teamă omenească, ci de recunoșterea unei autorități mai înalte, de cinstirea slugii lui Dumnezeu. Cea dintâi dovadă despre cinstirea celor sfinte o dă preoteasa în felul cum privește preoția soțului ei. Căsnicia cu soțul preot, înțeleasă în felul acesta, nu poate avea ca scop nici stăpânirea și conducerea acestuia ci rolul de ajutoare și sprijinitoare, pentru preoteasă. Preotul nu are nevoie de „stăpână” în cămin ci de sufletul lui, de căldura unei inimi înțeleghătoare.

Rolul de mamă, preoteasa despre care vorbesc, și l-a îndeplinit cu *smerenia* Sfintei Fecioare: „Iată roaba Domnului; fie mie după cuvântul Tău”. Din cei patru copii doi dormiau demult sub crucile îngrijite din cimitir. Sabia trecuse și prin inima ei de mamă, însă nici un murmur nu aduse vre odată gând vrăjmaș sau cuvânt greu împotriva cerului. „Domnul a dat, Domnul a luat”. Din fecior făcu preot iar fata se făcu preoteasă. Cine întra în casa preotesei o afla întotdeauna în bucătărie, în grădină sau în altă parte a gospodăriei. Taica părinte era în „cancelarie”, la slujbă în

biserică sau în cercelarea țarinei. O viață patriarhală antică, cum era în satele noastre până bine decurând, pe când nu se cunoștea „casina” și clubul, așa zisele regulatoare ale vieții sociale, de fapt însă cuiburi de minciuni și trândăvie.

A venit apoi tragedia văduviei și peste maica preoteasă. O, cât de dureros este acel capitol în viața unei soții de preot, care nu se mai mărită ci își poartă crucea grea a văduviei! Deprinsă cu privațiuni, cu *suferința tăcută*, am cunoscut atunci și latura cea minunată a răbdării creștinești, din sufletul ei împodobit cu smerenie. Văduvia a fost școala de *desăvârșire a e-ului* pentru maica preoteasă, care s'a retras pentru zilele de bătrânețe în casa ficei sale. De atunci am învățat să văd în ea pe proorocița Ana, acea „văduvă” ca la 84 de ani, care nu se depărta dela biserică, cu posturi și cu rugăciuni slujind lui Dumnezeu ziua și noaptea. Nu este serviciu divin la biserică, dela care maica preoteasă văduvă să lipsească. De multe ori vine la biserică cu gândul că acesta îi va fi cel din urmă drum. Puterea lui Dumnezeu însă o înfărește mereu ca să și desăvârșească sfințenia vieții. În camera ei simplă, pe lângă un pat, o masă, și un scaun, nu are decât o icoană sfântă pe perete, iar pe masă cele două ajutoare: ochelarii și cartea de rugăciuni.

Este o ființă în carne și oase, nu una imaginară. Împodobită, cum o văd, cu virtuțile: smereniei, încreșterii, cu bunătatea înțeleghătoare a sufletului care a trecut prin aspra școală a tuturor suferințelor ce aduc în inimă liniștea atotbiruitoare a răbdării, și ferită de toată prihana vieții, ce clocotește împrejurul celorlalți muritori, eu prevăd calea pe care sufletul ei se va urca la cer și am bucuria de a contempla cu ochii o viață de sfântă.

Câtă deosebire între viața unei astfel de preotese, care nu este altceva decât o neconținută cărmuire spre cer, și între cea a altor femei, de pildă femeile din zilele noastre, care vor să afle mântuirea prin dobândirea drepturilor, mai bine zis prin deslegarea tuturor legăturilor față de cer.

Dar am spus că viața preoteselor bătrâne este și oglindă pentru preotesele tinere, care răläcesc țără busolă pe marea ispitelor lumescii. Imi amintesc nu demult câtă amărăciune cuprinsese inima preoteselor bătrâne, văzând pe colegile lor tinere cum își tund scurt părul, își scurtă rochițele, și și vopsesc buzele și unghiile. O prăpastie s'a deschis atunci între lumea veche și cea nouă și în rândul preoteselor. Bunul simț a eșit biruitor, încât preotesele tinere, fardate și lăcuite la unghii, au trebuit să dispară din fața lumii. Și e bine așa.

Spune-mi maică preoteasă, te gândești adesea și la stârșitul tău creștinesc? Cum și-l dorești? Pregătește-ți de cu bună vreme calea veșniciei. Nimeni nu merge spre țință decât pe calea apucată de bunăvoie.

E atâta farmec, plin de mângăiere, în *pilda vieții preoteselor bătrâne*, care după ce și-au purtat cu vrednicie crucea suferinței în această viață, ajung la amurgul ei s'o schimbe cu crucea biruinței, care le deschide cerul.

Sârguește-te de fă și tu la fel!

Preotul bătrân

Gânduri de actualitate

De Vasile Șt. Guzu, stud. teolog, Arad.

I. Jertfa Laudei

Dumnezeu nu are nevoie de lauda noastră. Dar sufletul care nu mai laudă pe Dumnezeu, mărturisește răsvrătire și înstrăinare. Răsvrătit a fost Lucifer, fost mare Arhanghel, aruncat în abisurile întunerecului cel mai din afară.

Răsvrătit a fost și primul om, Adam, călcând legea unică la îndemnul satanic, iar noi, ne înstrăinăm neconștient, prin nepăsarea și viața noastră pătimășă, murdărită adesea de noroiul patimilor și păcatelor.

Nu poate închipui mintea omenească mulțimea Puterilor cerești, cari laudă pe Făcătorul și prea puțină nevoie este de noi oamenii, de mine, sau de tine, nevrednici muritori. Aceasta este la voia ta liberă, să o faci, sau nu. Să te bucuri de cinstea unei conlucrări cu sfinții îngeri, sau să te lași purtat de cei căzuți, să dai fericire sufletului, sau să i pregătești osândă veșnică.

Un lucru știu sigur, frate cititor, și ți-o spun, ți-o amintesc și ție, poate n'o știi, sau ai uitat: Dumnezeu a făcut pe om. A suflat peste el Duh din Duhul Lui. Această suflare e însăși viața; este o rază din Dumnezeu. Firea noastră, țina, pământescul din noi, duce războiu neconștient prin ispite de tot felul, la tot pasul, acestei raze divine, care se mai cheamă și suflet. Tina, biruște atunci când judecata dreaptă, conștiința a tăcut și omul este pierdut prin propria lui voință.

Uneori, marele Mântuitor în bunătatea-i divină ne mai caută printre gunoale, cercetează dacă mai este ceva bun în noi, în paragina inimii noastre și atunci îl alungăm repede, căci nu putem suferi lumina Sa covârșitoare și curățitoare, care vadește răutatea ranelor păcatelor, spinii patimilor și mărăcinii nelegiuirilor noastre. Noi nu voim să ne întoarcem la El, căci răutatea a împietrit inimile noastre și ne-a astupat urechile, să nu mai auzim chemările Lui.

Dar va veni negreșit o zi, când fiecare din noi, după felul și după faptele sale, va merge gol și descoperit, la cea din urmă cercetare.

Oare, ce vom putea răspunde, frate, când toate faptele noastre cele din noapte și din zi, vor fi de față și ne vor vădi și acuza? Plini de rușine și de muștrare de cuget vom tăcea... Iar de va fi ales, sufletul nostru se va înălța cu bucurie către lumina lui Dumnezeu, iar de va fi asvârlit ca netrebnic, paguba va fi pentru totdeauna și numai a noastră. Căderea în jos, în scârbă și întunec necășit.

Sfinții ne asigură că în viața veșnică, sufletul, în așteptarea învierii celei de obște, nu are altă bucurie, decât în lauda lui Dumnezeu, în mulțumirea faptelor bune și în rugăciunea în care s'a nevoit încă din viața pământească. Aceasta este singura fericire și ocupație a celui drept, în cer. Cel păcătos, al cărui suflet a fost întinat de noroiul păcatelor, nu are dreptul la ea, fiindcă în această lume nu s'a nevoit cu ea, pentru că smerenia n'a putut rodi în trufașele lui cămări sufletești.

Oare, ce va face sufletul meu, al tău, frate, atunci când Puterile cerești vor lauda pe... Savaoth?!

Oare, plin de scârbă și amărăciune, va sta în întunerecul pedepsei și va blestema, când dreptii vor cânta: „Jertfa laudei!” Domnul lui Hristos, Lumina cea neînserată, potirul răcoritor, mireasma neprefăcută? Această lege a supunerii oare am împlinit-o?

Val mie, că am văzut pe însuși Fiul lui Dumnezeu plecat spre smerenie, jertfel de pe cruce, laudând pe Tatăl, iar eu fără de grijă petrec în mlaștina fărădelegii și în noroiul păcatelor? În hruba sufletului meu, această cetățuie a lui Dumnezeu, acum nu mai încap, decât numai stricăcioase apucături, rău mirositoare, adânc pierzătoare și otrăvitoare. Văd amăgirea lucrurilor lumii acestea și tot alerg nebun spre toată putreziciunea lor, — căci ele chiar când par lucru de preț, tot o vană și de răs închipuire rămân, — iar eu care alerg după ele, nu sunt decât un alergător după vânt și praf.

Ce pot să fac eu în nepriceberea și nimicnicia mea, Doamne, decât să alerg la Tine; Tu, scăparea mea, stânca mea, cetățuia mea, Ierusalimul sufletului meu! Ce dar pot să aduc Ție, ca semn de recunoștință, pentru câte ai făcut nouă, oamenilor, decât să mă plec cu umilință, laudându-Te și jertfind o parte din gândirea mea, Ție, Stăpânul meu. Invrednicește-mă și pe mine Doamne, să pot cânta cu sfințele Puteri:

„Mila Păcii... Jertfa laudei...”

Domnul să îplinească nevolnicile noastre sforțări și să ne îndrepteze pașii, spre lucrarea poruncilor Sale! — Amin.

II. Mai sunt șase zile!

Cele mai grele zile din viața Domnului Iisus, de mâine încep. După slăvita primire de astăzi în Ierusalim, prind a se depăna zilele durerii, ale sângerării, ale Crucii și ale îngropării. După ele vine însăși mărita Înviere.

Până atunci mai sunt numai șase zile de *post și rugăciune*, dar mântuitoare pentru noi. Fă acum ceece n'ai vrut, frate, sau ai fost împiedecat să faci: *po-cdește-te și te roagă din toată inima, spovedește-te și te împărtășește cu Hristos Mântuitorul*. Pentru tine a venit El azi în Ierusalim. Mergi cu gândul după Dânsul, și-L vei vedea îngenunchiat, rugându-se în Ghetsmani, cu sudori de sânge, pentru tine. Iață-L, căzut sub povara Crucii, pe drumul cel colțuros al Golgothei, și jintuit pe ea, pentru tine, pentru mine, pentru noi toți.

Fratele meu, nu ți-se nfiioară inima, când auzi de sdrobițoarele chinuri de pe Golgotha? Gândește-te bine, frate, dacă e bine, să rămâi nepăsător și departe de Domnul, care te-așteaptă să te ntorci să-L auzi cum șoptește de pe lemnul suferinții: „Părite, iartă-Le lor ca nu știu ce fac!” Luca 23.34. Și te cheamă cu glas de Părinte îndurerat, de pe calea păcatului: „Veniți la Mine toți cei necăjiți și îndurerăți...” Matei 11. 28.

O, auzi, de pe calea păcatului? Creștine și frate, trezește-te, trezește-te, până când vei dormi, până când te vei îngloda în noroiul păcatului?

Mai sunt șase zile! Pregătește-te acum, nu mai amâna! Cine știe ce-o mai fi până la anul! Curăț-te acum de omida păcatului și de uscătura fărădelegii, așa cum cureți pomii din grădină, acum, primăvara. Fă loc și pregătire ca să între Domnul Iisus în cămara și în grădinița sufletului tău. Ești păcătos? Nu te teme.

N'ai nici o frică, oricât de adânc te-ai fi scoborit în prăpastia păcatului și oricât de mult te-ai fi scufundat în mocirla lui. Numai un lucru să faci tu! Ia-ți viața la cercetat și pe fiecare păcat în parte.

Scutură-ți sufletul, așa cum scuturi haina de praf și ai să vezi atunci, când cu gândul la Crucea pe care a sângerat Domnul, îți vei număra greșelile, ce părere de rău o să te cuprindă, ce vâpă de pocăință au să

te încingă și cum ai „să plângi cu amar”, pentru cele ce-ai făcut. Lasă lacrimile să curgă, șiroaie, ca ale Mariei la piciorul Crucii Fiului Său, căci ele sunt cel mai bun burete de șters murdăria, de pe tabla vieții tale.

Cititorule iubit, în numele lui Iisus Mântuitorul, în cinstea Căruia, noi astăzi purtăm siâlperi în mâini, în numele Lui, care astăzi purcede spre Răstignire, pentru păcatele noastre, îți strig această caldă chemare a Bisericii Lui: Vino aci, la altarul Său!

Mai sunt șase zile până la luminata Înviere a Lui. Incep cele mai de seamă ceasuri din viața ta. Nu le lăsa să treacă, să se scurgă, ca și cele de până acum, căci n'ai să le mai poți răscumpăra. Du-te și te *sposedește*. Spune tot și cere Mântuitorului iertare, că ți-o va da, așa cum a dat și tâlharului de pe cruce, Magdalenei și la mulți alții; te va ierta și pe tine și-ți va șopti și ție: „vei fi cu mine în rai”. Luca 23.43.

Impărtășește-te cu trupul și sângele Lui spre sănătatea trupului și spre viața de veci a sufletului tău. Este cea mai frumoasă faptă a vieții tale. Ai să te trezești la viață nouă, ca mugurul pomului, ca bobocul floricelei ce stă să se desfacă la viața, de sub soare, nu de sub zăpadă, de primăvară, nu de iarnă și de crivăț.

Frate, mintea ți s'a rănit, trupul ți s'a trândăvit și nu s'a rugat, duhul tău boalește departe de doctor. Vindecă-te. Pregătește-te să primești în camera sufletului tău pe Domnul.

Aleargă la piciorul crucii în serile de denii, din zilele ce vin, și sărută-o cu cutremur și cu neșarmurită sfială. Curăță-ți sufletul cu florii sfinte suferinți a Mântuitorului și roagă-te zicând: „Doamne, iartă-mă Doamne! Rup răzoarele cu cari păcatele mi-au încuiat ușa sufletului, acum o deschid largă: intră Doamne în el, ca și în Ierusalim, căci voiesc de acum să rămân cu mine, azi și mâine și'n toate zilele vieții mele”. Amin.

Sf. Mărturisire la elevii de școală primară

de Pr. Romulus Radu, Sălciua-nouă

Mulți duhovnici sunt de părere, că copiii de școală primară nu trebuie să mărturisească, ci numai împărtășiți cu Sf. Taine, căci aceștia sunt nevinovați sau, în tot cazul, nu pot fi încă răspunzători de faptele lor etc. Ba sunt unii, cari nici în cursul inferior al școlilor secundare nu mărturisesc elevii din aceleași motive.¹⁾

Dar aceste motive maschează pe altele de ordin practic și anume: graba de a termina în jumătate de ceas, ceea ce ar răpi o zi întreagă sau chiar mai mult și simplificarea la multe și variate cazuri, ce s'ar prezenta în scaunul mărturisirii, la o mărturisire sumară, în bloc. În școala primară copiii sunt deja deosebiți unii de alții, ca temperament, prin educația celor șapte ani de acasă și foarte sensibili la influența mediului social. Nu sunt uniformi ca inteligență și pricepere, sentiment și voință, așa că fiecare copil își are individualitatea sa în formare; de aceea eu cred, că trebuie să nu numai să catehizăm și să mărturisiți, cu multă atenție și răbdare în ascultare, precum și cu multă

blândete, pentru a da sfatul cel mai potrivit fiecăruia. În scaunul mărturisirii vei cunoaște sufletul copiilor și felul cum înțeleg ei învățăturile primite la catehizare și, în special, cum le aplică în viața practică.

Ca maturitate suficientă considerăm vârsta de 8 ani, lucru ce-l găsim și în Liturgia de Dr. T. Tarnavsch'. La această vârstă, un copil normal distinge foarte bine ceea ce este permis de ceea ce *nu este permis*, ceea ce este bine și ce este rău și poate să se cătască, dacă a greșit ceva. Deci, copilul poate să aibă responsabilitate de faptele sale, întrucât îi cerem aceasta și știm cum să i-o cerem. Altfel este irresponsabil și needucabil, dacă vrem să ne ușurăm de această sarcină destul de grea, dar și cu foloase mari, în formarea creștinului de mai târziu.

Preotul-duhovnic, care este și catihetol copiilor, trebuie să apară în fața copiilor întocmai ca și Mântuitorul Iisus Hristos, să vadă în el pe părintele cel bun al tuturor și cu dragostea cea mai desăvârșită față de el. „Lăsați copiii să vină la mine și nu-i opriți, că a unora ca aceștia este împărăția lui Dumnezeu” (Marcu 10, v. 14): a spus Mântuitorul celor ce opreau pe copii să vină la Dânsul; apoi îi lua în brațe și-i binecuvânta. Care este cea mai bună primire, pe care o poate face un preot copiilor? Eu cred, că cea din scaunul mărturisirii. Aci îți vine unul câte unul în brațe, cu tot trupul și sufletul, îl întărești în cele bune cu sfatul și te rogi lui Dumnezeu, ca să pogoare asupra fiecăruia harul iertării de greșale și, binecuvântându-l, l-ai întărit sufleteste.

Sunt de părere ca să obicinuim copiii ca singuri și fără nici o constrângere, să vie la duhovnic și să ceară a fi mărturisiți, când au făcut ceva mai greu. Cu cât aceștia se vor mărturisi mai des, conștiința lor se va întări și prin aceasta vom ajunge la formarea caracterelor. Mărturisirea deasă a copiilor este cununa unei catehizări excelente și a unei munci conștiințioase.

Potrivit cu catehizarea pe clase și cu înaintarea vârstei, vom căuta să-i ferim de orice influențe rele, ce ar putea duce la pierzare, atât pentru copii, cât și pentru Biserică. Iată ce zice Jean Charlier de Gerson: „Prin urmare, nu s'a înșelat și a văzut limpede cel ce a spus că, dacă vrem să îndreptăm Biserica, trebuie să începem cu copiii”.

Mărturisirea ca să-și atingă scopul educativ trebuie făcută cu mare grijă. Să nu le spunem noi păcate, pe cari ei nu le știu, căci asta ar fi dezastruos pentru ei. Cu alte cuvinte noi l-am învăța la rele, în loc ca să-i ferim. Noi să căutăm să scoatem din ei numai greșelile ce au făcut și să-i întărim în credință, căci acum ne va fi mai ușor decât mai târziu. Iată ce zice acelaș catihet, în privința aceasta: „De bună seamă, copiii sunt în stare să primească cele dintâi crâmpete ale izbăvitoareii credințe, când minciuna nu l-a răzbit, când vătămătoarele scorniri nu au prins rădăcini prea adânci. Sunt ca niște vlăstare tinere, care se lasă mldiate ușor de mâna omului”. Adevăruri ce nu primesc nici o contradicție și ar trebui respectate în totul și folosind toate mijloacele cu putință în acest scop.

Dacă nu obișnuim pe copii, încă din școala primară, la examenul de conștiință, care este mărturisirea păcatelor, mai târziu va fi foarte greu sau chiar imposibil de a-i mai aduce la scaunul mărturisirii. Numai după căderea într-o boală grea sau la patul morții, se va cere la mărturisire și aceea necomplectă. Învățăturile primite la catehizare se uită odată cu ter-

¹⁾ Rău fac! (Red.).

minarea școlii primare. Numai când l-ai deprins la mărturisire, atunci copilul caută să împlinească cele învățate la catehizare și, împlinindu-le în copilărie, capătă deprinderea în cele creștinești, cari desigur vor înlătura deprinderile rele, pe cari le va întâlni tânărul de mai târziu, în vârsta cea mai critică și fără supraveghere, dela școala primară și până la majorat.

Suntem în pragul²⁾ marelui post al Invierii Domnului și propun celor ce nu au încercat mărturisirea individuală cu copiii de școală primară să încerce și-l asigur, că vor avea mari surprize și multe boale de vindecat. Inșă o mărturisire bună trebuie să fie completă și pentru aceasta se cere timp și mai ales pricepere și multă osteneală; dar și roadele vor fi nespuse de mari și de prețioase pentru Biserica noastră strămoșească.

Originea, istoria și situația juridică a sesiunilor urbariale preoțești și învățătorești ort. române din Banat și Crișana

(Urmare)

de Dr. Cornel Iancu
Jurisconsultul Episcopiei Aradului.

II.

Raportul urbarial dintre domn și iobag, l-a sistat definitiv legea IX. 1848, precum și patentele imperiale din 1848 dec. 2. 1849 Iulie 7, și în fine patenta imperială din 2 și 3 Martie 1853. Conform acestor dispozițiuni legale s'au șters robotul, dijma, nenunțările dări și bătaia, iar pământul, pe care până acum l'a folosit iobagul, a devenit proprietatea lui.

În baza acestor dispozițiuni legale, s'a șters robotul, și privitor la sesiunile preoțești, cantonale resp. învățătorești și ale crâznicului, și pământul, pe care până aci l'a folosit preotul, cantorul resp. învățătorul și crâznicul, a devenit proprietatea totalității iobagilor ortodocși ai parohiei ort. române din comuna respectivă, cu menirea de a se folosi și pe mai departe din partea preoților, cantorilor, resp. învățătorilor și crâznicilor.

Deasemenea le-a revenit iobagilor dreptul de proprietate asupra pășunilor cari, în contormitate cu legea 1836: VI, s'au separat de pășunea domnească și se vor separa în viitor, asemenea și porțiunea cuvenită din păduri și trestieșe.

Dreptul de proprietate asupra acestor imobile, și deci și asupra sesiunilor preoțești, cantonale, resp. învățătorești, le-a revenit iobagilor nu gratuit, fără contravaloare, ci iobagii au fost obligați prin legi să răscumpere nu numai contravaloarea pământului ce le-a rămas ca proprietate, ci au trebuit să răscumpere și contravaloarea dijmei, a robotei și a tuturor daniilor ce erau obligați să le presteze domnilor. Iobagii contravaloarea de răscumpărare au plătit-o în rate eșalonate până în anul 1908. Fără nici o contravaloare numai bătaia cu bătă li s'a iertat!

Subliniem că revoluția din 1848, care a șters iobăgia, n'a dat foștilor iobagi nici măcar un metru pătrat din alodiul domenal, ci a recunoscut numai dreptul de proprietate al foștilor iobagi asupra sesiunilor și asupra jelerilor urbariale, cari și până aci erau folo-

site de iobagi și jeleri, în consecință a recunoscut dreptul de proprietate al totalității iobagilor ortodocși români, al parohiei ort. române din respectiva comună și asupra sesiunilor urbariale preoțești, asupra sesiunilor urbariale cantonale resp. învățătorești și asupra sesiunilor crâznicilor, deasemenea și asupra competițelor din pășunea comună, pădurea și trestieș, și mai subliniem că această recunoaștere de drept de proprietate asupra acestor imobile nu s'a făcut gratuit, ci contravaloarea acestora a fost răscumpărată și plătită în întregime, până la ultimul ban, din partea iobagilor, respective privitor la sesiunile confesionale, din partea totalității iobagilor ortodocși din respectiva comună, din partea parohiilor ortodoxe române.

Astfel fiind, și sesiunile acum numite învățătorești nu au fost dăruite totalității iobagilor ortodocși nici din partea Statului, nici din partea domnilor de pământ, ci au fost răscumpărate din partea totalității credincioșilor ortodocși nu numai cu suferințele veacurilor, ci și cu bani plătiți din greu, până în anul Domnului 1908.

Acesta este istoricul improprietării sesiunilor noastre confesionale, pe cari ni le reclamă acum, pe bază de teorii de donațiune și succesiune Onoratul Minister al „Educației Naționale”.

III.

Recunoscându-se drepturile de proprietate ale iobagilor, pentruca pe viitor să nu se mai ivească la imobile controversate, guvernul imperial absolutist din Viena, imediat după ștergerea iobăgiei, prin ordonanțele resp. patentele imperiale și ale Ministerului de Justiție austriac din 1853 aprilie 18, din 1853 sept. 16, — din 1854 Iulie 23, — din 1854 Febr. 26, — din 1855 Iunie 27, — din 1856 oct. 28 și prin Regulamentul cărților funduare din 15 dec. 1855, a ordonat începerea lucrărilor preliminare de întocmire a cărților funduare, dispunând, a se înregistra în cărțile funduare toate imobilele din cuprinsul țării.

Ca bază a acestor lucrări, în ce privește pe foștii iobagi și jeleri, au servit urbariul, tablele urbariale, certificatele de executare ale comisiunilor de executare și dicalele fiscale, cari, precum mai sus am arătat, au cuprins în sine nu numai numele tuturor urbarialistilor și jelerilor, ci și descrierea tuturor imobilelor lor, cu arătarea situației, calității și întinderii acelor.

Privitor la înscrierea dreptului de proprietate în cartea funduară, comisiunilor de localizare li s'a impus să erueze dela caz la caz, dreptul de proprietate al posesorilor și acela să-l înscrie pe foata A., sus, deasupra însirării imobilelor. Proprietarul, urma să fie înscris nu numai cu numele și pronumele, ci, pentru a fi deosebit de alt proprietar cu același nume, și cu vre'un semn deosebit, mai de aproape, iar privitor:

„la corpurile de Cf, cari formează averea persoanelor morale (eclegii, parohii, fundațiuni, comune, societăți etc.), s'a dispus a se înscrie ca proprietari aceste persoane morale cu propria lor denumire și nu uzufructuarii provizori ai acelor (preoți, învățătorii etc.) Ordonanța de localizare din 18 aprilie 1853 §§ 22 și 28).

Comisiunile de localizare, privitor la înscrierea numelui proprietarului asupra sesiunilor preoțești și cantonale resp. învățătorești, nu s'au conformat dispozițiunilor §. 28 din Ordonanță, pentrucă n'au înscris Biserica sau parohia ort. română ca proprietare ale acestor sesiuni, ci înscrierea de proprietar au efectuat o

²⁾ Articol primit din Februarie, dar d'abia acum îi vine rândul la publicat, din pricina altor materii și împrejurări. Statul din articol e binevenit și acum. Redacția

într'un mod greșit, au înscris ca proprietari în unele locuri pe uzufructuarul sesiunilor : Griechisch nicht unierter Pfarrer resp. Griechisch nicht unierter Lehrer, pe românește : „Preotul ort. român“, „Învățătorul ort. român“. În alte locuri, întrelăsând cu totul a înscris proprietarul, au arătat numai menirea sesiunilor : „Griechisch nicht unierter Pfarrfond“, „Griechisch nicht unierter Schulfond“, adecă pe românește : „Bun imobiliar preotesc“, „Bun imobiliar învățătoresc“, ba în unele locuri numai „Pfarrrei“ „Schule“, pe românește : „Parohial“, „Școală“.

Inscrierea de proprietate în mod nereglementar se poate atribui la două împrejurări : a) că membrii comisiunilor de localizare, nedispunând de pregătirea necesară pentru conducerea cărților funduare, n'au înțeles dispozițiunile Ordonanței ; b) biserica ort. română pe vremea localizării, adecă în anul 1885, nefiind recunoscută din partea Statului, ci numai tolerată, n'avea personalitatea juridică, în consecință a fost fatal, ca în privința înscrierii dreptului de proprietate a totalității credincioșilor ortodocși români din respectiva comună, abia acum eliberați din sclăvie, să se facă greșeli, aceea să se efeptuiască într'un mod bizar și primiliv.

(Va urma)

Preotul în raportul său cu protopopul și Consiliul Eparhial

De arhimandritul *Paladie*. Trad. de A. C.

Preotul în parohia sa este nu numai păstorul turmei încredințate lui de Dumnezeu, ci totodată este și conducătorul parohiei din punct de vedere administrativ.

Preotul își îndeplinește datoriile liturgice și pastorale independent, dar dânsul este totodată și *prima unitate administrativă*, care, pe scara ierarhică a administrației, este *supus protopopului tractual*, care la rândul său servește ca un mijlocitor între Clerul tractului său și Consiliul Eparhial.

Aceasta dependență a preotului păstor față de protopop e necesară după cuvântul Sf. Scripturi : „Fiecare suflet să se supune mai marilor noștri, pentru că fiecare stăpânire e dela Dumnezeu și cel ce se împotrivesc stăpânirei, se opune voinței lui Dumnezeu“.

Astfel raportul reciproc dintre preotul parohial și protopopul tractual se bazează pe principiul puterii. De aceea, preotul e dator să-l asculte, să execute ordinele lui și să-l țină în curent cu mersul vieții bisericești în parohia sa și să vadă în el un organ de mijlocire față de organele superioare, cum e Consiliul Eparhial în frunte cu Episcopul.

Nici o inițiativă a preotului în parohia sa, fără știrea, fără opinia și îndrumarea protopopului n'ar trebui să aibă loc. În același timp fiecare preot ar trebui să vadă în protopopul său un frate mai mare al său, un binevoitor, cu mai multă experiență și chiar un apărător al său. Cu alte cuvinte : raportul dintre preotul și protopopul său ar trebui să se bazeze pe unire frățescă, pe colaborare sinceră, loială.

Ceeace privește pe protopopul tractual, acela ar trebui să fie față de preot nu numai un șef, dar și îndrumător și ocrotitor înaintea Stăpânirei mai înalte.

Raptura colaborării armonioase dintre preot și protopop este începutul desbinării, ceeace la rândul

său înseamnă haos și anarhie. De loc nu e natural, când preotul ocolind pe protopopul său, se adresează direct către Consiliul Eparhial. Din cauza aceasta se pierde timp, bani cheltuiți și ceva mai mult : trăgăneală și corespondența zadarnică.

Mai natural, mai simplu, mai expeditiv pentru reușita afacerii ar fi, dacă preoțimea și-ar da seama, că ocolirea protopopului în corespondența către Consiliul Eparhial e irațională, pentru că Consiliul Eparhial fără consultarea protopopului nu rezolvă aproape nici o chestiune. Fiecare afacere trebuie îndreptată pe calea ierarhică, pentru că avându-se opinia protopopului să poată fi rezolvată de Consiliul Eparhial definitiv și în timpul cel mai scurt posibil.

Preoții cari, în corespondența lor, ocolesc pe protopop, prin aceea micșorează însemnătatea și autoritatea protopopului și a Consiliului Eparhial, care a pus pe protopop.

Afară de aceea, dacă fiecare preot respectă pe protopopul său prin atitudinea sa disciplinată, atunci și credincioșii lor vor învăța respectul stăpânirei. Și invers : dacă preotul ignorează pe protopop sau dușmănește, atunci mai înainte de toate se discreditează el pe sine însuși și apoi autoritatea bisericească întregă.

Cum se știe, exemplul rău prinde mai ușor, de aceea Consiliul Eparhial este îngrădădit de păre și de denunțuri, cu rost și fără rost, cari și așa, fără participarea protopopului în anumită măsură, nu pot fi rezolvate.

Preotul, dacă dorește să vadă pe păstorii săi disciplinați, atunci el însuși ar trebui să dovedească respect pentru disciplină, prin supunerea sa față de organele superioare. Deci încă odată, nici o acțiune administrativă, nici un act, către Consiliul Eparhial, fără știrea și opinia, protopopului preotul n'ar trebui să facă.

Ceeace privește atitudinea *preotului față de Consiliul Eparhial*, ca organul superior, ea trebuie să fie bazată pe supunere absolută, pe executarea întocmai a dispozițiilor lui. De aceasta atârână în mare măsură funcționarea normală a organelor bisericești, chiar însuși mersul vieții bisericești, Consiliul Eparhial va fi eliberat de balastul de prisos provenit de acolo, că organele în subordine nu-și înțeleg pe deplin datoria. Având funcționarea perfectă a instituțiilor sale, Consiliul Eparhial, poate reprezenta cu mai mare succes interesele bisericești față de Instituțiile laice. Asemenea văzându-se scăpat de o mulțime de nimicuri, Consiliul Eparhial cu mai mult spor s'ar putea ocupa cu misiunea sa de promotor și realizator al principiilor și postulatelor bisericești și naționale.

Dacă se constată o oarecare lipsă în aceasta privință, atunci scăparea se datorește în mare parte lipsei de înțelegere a raportului reciproc dintre preot și protopopul tractului, adecă lipsei de disciplină. Consiliul Eparhial, în organizația bisericească, deși este organul suprem al conducerii eparhiei, dar în viața de toate zilele adese ori e lipsit de autoritate, chiar de însuși preoțimea, prin atitudinea ei. Sunt cazuri când preotul, în afacerile oficioase, ocolește pe protopopul său, pentru că în Consiliul Eparhial el se simte mai liber, mai independent.

Astfel de atitudine, fără îndoială, e un rău care ar trebui să fie stărpt din rădăcini. Cine nu recunoaște autoritatea organelor superioare, acela însuși

în cercul său de jurisdicțiune nu poate să aibă autoritate.

Puterea organizată dar fără autoritate nu e putere, iar fără putere nu există ordine și disciplină.

Să vedem acum, ce fel de atitudine trebui să aibă *preotul față de Episcop?*

După Sf. Irineu din Lion, „Adevăratul înțeles al Sf. Scripturi nu poate fi găsit fără ajutorul Sf. Tradițiunii. Ceeace înseamnă, că Sf. Scriptură nu poate fi explicată de fiecare, cum îl taie capul, cum au făcut ereticii, ci așa cum a fost transmisă de Sf. Apostoli. Apostolii au primit adevărul descoperit de Duhul Sfânt, deci cunoștința lor despre adevăr a fost perfectă. Funcția de Episcop este stabilită de Sf. Apostoli, ca continuarea funcțiilor lor apostolești. De aceea Episcopii au harul, adică darul adevărului. Ei sunt deci păstrătorii vii în continuitate ai tradiției apostolești. Afară de aceea, păstrând în mâna sa actele principale ale cultului și administrației și moștenind autoritatea de Vestitori ai Cuvântului lui Dumnezeu (Apostolii, Prorocii și învățătorii), catedra lor a devenit un centru de unde se vestește învățătura creștină...”

Normele de disciplină în înțelesul larg al cuvântului, care se referă la conducerea bisericească cu legătura concretă de loc și timp, nu pot fi stabilite pentru totdeauna; ele nu pot să aibă pretenții la infalibilitatea și neschimbabilitatea lor. Cum și fiecare legiferare este îndreptată spre fixarea numai a principiilor ordinii juridice, tot așa legiferarea disciplinei bisericești și asupra clerului trebuia să meargă paralel cu mersul vieții bisericești, dezvoltându-se după necesitățile timpului.

Necesitatea acestui paralelism confirmă necesitatea de totdeauna a Stăpânirii bisericești, care să meargă paralel cu necesitățile de viață, normalizând ordine juridică, punându-o în armonie cu necesitatea de a stabili norme noi în locul celor învechite, asemenea și metode noi pentru crearea și păstrarea acestor norme. Asemenea și pentru neaplicarea lor față de cazuri speciale și persoane excepționale.“ (prof. N. Suvorov).

Sf. Scriptura ne înfățișază Biserica lui Hristos ca un organism perfect, al cărui membri sunt în funcționare și colaborare armonică. Locul prim, locul central în organismul Bisericii îl ocupă episcopatul, care a primit plenitudinea absolută a puterii apostolice. Episcopii, la început, chiar se numeau Apostoli sau Urmașii Apostolilor. După Igaatie Purtătorul de Dumnezeu, fără Episcopii nu poate fi nici Biserica. Ca moștenitorii serviciilor apostolești, Episcopii au dreptul de a hirotoni pe ceilalți slujitori ai Bisericii, de a supraveghea și a conduce viața lor, de a judeca, a lega și a deslega păcatele turmei lor.

De aceea, preotul prin hirotonirea sa de către Episcop, se pune în atârănarea sa nu numai morală, ci și juridică de dânsul, ceea ce e clar stabilit prin canoanele bisericești. Având în vedere slujirea înaltă, apostolică a Episcopului raportul și atitudinea preotului față de episcopul său ar trebui să fie fiască: devotată, sinceră, plină de supunere, și adânc respect. Cu atât mai mult dorința Episcopului, pentru un preot trebuie să fie sfântă. De aceea n'ar fi permis, ca preoții să conturbe pe Episcop cu lucruri de nimica, cu plângerile unuia contra altuia, cu neînțelegerile dintre ei și credincioșii lor din parohie. Intreaga activitate a preotului trebuie să fie îndreptată pentru în-

țărirea autorității și demnității Episcopului, în toate împrejurările și înaintea tuturor. Activitatea și atitudinea Episcopului nu e permis să o criticăm. Cu cât autoritatea Episcopului e mai mare față de Cler, cu atât mai puternică va fi ea înaintea turmei, ceea ce înseamnă, că însuși Biserica va fi mai tare, mai independentă.

Realitatea zilelor noastre ne spune, că multe mai avem de îndreptat în aceasta privință. Mai suntem încă obicinuți, ca tot ceea ce nu e sănătos în familia noastră de Cler, să o dăm publicității, străzii. Nereușita noastră o punem în socoteala administrației centrale, judecăm și criticăm, fără ca să fim conștienți de loc și de împrejurări. Cu nepăsare am celtit, când numele Episcopului pe nedrept a fost terfelit în presă. Nu s'a auzit nici o voce în apărarea numelui sfânt de Episcop.

Suntem datorii mai înainte de toate să ajutăm, cu toate puterile noastre, Episcopului, în activitatea lui grea și plină de răspundere înaintea lui Dumnezeu și a posterității. Prin îndeplinirea noastră cinstită și conștientă a datorțiilor noastre îl ajutăm mult. Deci dela noi preoțimea, dela atitudinea noastră fiască și plină de devotament față de Episcopat, atârână și succesul misiunii noastre.

Despre ce să predicăm?

2. Aprilie. Dumineca Floriilor. Mântuitorul intră în Ierusalim pentru patima Sa cea de bună voie, prin care va răscumpăra neamul omenească din robia păcatului.

Iisus vrea să intre și în Ierusalimul sufletelor noastre — nu pentru a pătimi — ci pentru a se bucura, spre preamărirea Sa și spre mântuirea noastră. Să ne pregătim deci serios pentru ca să poată intra, să se poată sălășlui Iisus în sufletele noastre, în sfânta Cuminecătură. Pregătirea noastră stă în primul rând în examinarea conștiinței noastre. Foarte mulți au obiceiul de a băga în seamă lucrurile mici, nu prea însemnate, trecând cu vederea greșelile mai profunde, păcatele capitale, de cari ne facem vinovați. Astfel făcând nu ne pregătim după cuviință.

Fără îndoială ca și în sufletul nostru s'a încuibat, măcar unul din păcatele capitale. În primul rând, cercetarea să o facem în această privință să ne cugețăm și să cercetăm originea și cauzele păcatului din noi. Răul trebuie stârpiț din rădăcină, (Mat. 3₁₀) cercetând minuțios toate împrejurările prilejuitoare de păcat și rătăcire.

Să căutăm a ne da seama, oare dela ultima mărturisire am progresat spre bine sau am recăzut și mai adânc în noroiul păcatului.

Am aplicat noi toate mijloacele mântuitoare și sfaturile părintelui nostru duhovnicesc le-am urmat cu sfințenie?

A doua normă a pregătirii sufletești este căința. Aceasta însă trebuie să fie sinceră, pornită din inimă și nu numai de pe buze. (Ps. 129. Ps. 50) (Luca 15₁₉). Dela credința pornită din frică, trebuie să ne ridicăm la căința isvorâtă din dragoste. Vom ajunge aci, gândindu-ne ce am pierdut prin păcat, cui am produs durere și întristare și de ce ne-am făcut vrednici prin păcat.

Mărturisind apoi sincer și deschis tot ce am greșit, să facem penitență, căutând să reparăm tot ce am dăunat cuiva, cerându-ne iertare celor pe cari

I-am ofensat restituind bunul altuia dacă l'am luat etc. Nădăruind tare în dobândirea iertării, care nu va întârzia.

Incepe săptămâna mare, Paștile. Să pătimim și noi prin renunțarea la multe plăceri vinovate de pân'aci, să îngropăm împreună cu Hristos pe omul cel vechi din noi, pentruca împreună cu învierea lui să prăznuim și învierea noastră la o nouă vlașă întru Hristos Domnul nostru.

10 Aprilie. A II-a zi de Paști. „Lor li s'au deschis ochii și l'au cunoscut”. (Luca 24₃₁). Aceste cuvinte ale evanghelistului, ne amintesc de alte cuvinte ale vechiului legământ dela Cartea facerii 37. Dar ce mare deosebire între cunoașterea unora și cunoașterea altora.

Precum după păcatul original, tot așa după fiecare păcat, urmează cunoașterea. Cunoașterea că ești gol, îți lipsește haina de nuntă, îți lipsește fericirea adevărată, launtrică. Unde casa sufletului este stăpânită de păcat, de-acolo Dumnezeu lipsește.

Dacă am păcătuit deci, după pilda strămoșilor noștri, să deschidem ochii și să vedem și să recunoaștem că suntem goi și cunoscând acest lucru, să nu ne ascundem de la fața lui Dumnezeu și de noi înșine, ci să ne îndreptăm. Astfel făcând, cunoașterea noastră, ce întru început ne procură amărăciune, căci am pierdut pe Domnul, se va prefăce într'o cunoaștere plină de bucurie, căci îndreptându-ne de păcatele noastre — iarăși vom avea pe Domnul cu noi și în noi.

Drumeșii de pe drumul Emausului l'au cunoscut pe Domnul întru frângerea pâinii, unde și noi îl vom vedea, îl vom cunoaște, mai mult chiar, îl vom gusta. Oh, și cât de bun este Domnul. (Ps. 33₈). Ajungând această nespūsă fericire, să ne străduim din răspuțeri ca viața noastră să fie de-așa fel, încât Domnul să rămâie pururea cu noi. (Luca 24₂₉).

Cronică

Raposatul Patriarh Miron a lăsat după sine un legat de cinci milioane Lei, ca sumă inițială pentru un fond, din care să se ajutozeze tinerele comunități ortodoxe, cari se vor înființa în Ardeal și mai ales prin întoarcere dela uniești. Așa ne spun gazetele. Fapta este vrednică de toată grațitudinea către memoria marelui disparut, care a avut prilejuri de ajuns să vadă neajunsurile ortodoxiei din Ardeal.

Capiştile baptiste au fost redeschise și aici la Arad. Foarte rău, că au fost despecetuite. Lumea începuse să înțeleagă, că autoritatea statului săvârșise un lucru bun, înfrânând o propagandă străină și pe niște rătăciți și ulțați de sine de printre noi. Aceștia, ei înșiși, începeau a se desmetici și să se apropie de matca sufletească a Neamului, acum la început mai sfios. După redeschiderea capiştilor lor — sub ce influințe, ar fi interesant să se știe mai deaproape — hărțuiala va începe din nou. Cu actualul curent de reinchegarea vieții românești nu se potrivește deloc acest nou răgaz și nemeritată încurajare, cari au fost a-

cordate unor elemente slabe, trase de sfori — cu bani și cu amăgiri de alta natură — de peste frontieră.

Increstăm, cu durere și cu îngrijorare !

Informațiuni

La examenul de capacitate ținut la Școala Eparhială de cântăreți în ziua de 24 Noembrie 1938 au reușit următorii absolvenți: 1. Gheorghe Alda, 2. Vasile Cuvinan, 3. Constantin Indricău, 4. Lucian Munteanu, 5. Ștefan Popa și 6. Nicolae Rotariu.

Instalare de preot. Duminică 19 Martie a. c. a avut loc instalarea pr. **Aurel Gola** din Tulca (eparhia Oradiei) în parohia I din **Agris**, devenită vacantă prin pensionarea parohului Romul Motorca.

Actul introducerii s'a făcut de protopopul tractului Aurel Adamovici.

O serbare religioasă culturală a avut loc la 19 Martie d. m., în Casa culturală din com. **Sănicolaul-mic**. În prezența unei asistențe mari, di revizor școlar **I. Târziu** și-a desvoltat liber, frumoasa și convingătoare conferință: „Iubrea aproapelui”, căreia i-a servit drept cadru bine reușit, prestațiunile elevilor (cântări, recitări, teatru).

Concurse

Nr. 2338/1939.

Pentru întregirea parohiei **Iercoșeni**, protopopia-tul Șiria, devenită vacantă prin trecerea preotului Gheorghe Rotariu la altă parohie, se publică concurs cu termen de 15 zile.

Venitele parohiei sunt :

1. Sesiunea parohială de 28 jughere.

2. Locuință în casa parohială.

3. Birul legal.

4. Stolele legale.

5. Dreptul de pădure și pășune după sesiunea parohială.

6. Salarul dela Stat, pe care parohia nu-l garantează.

Parohia este de clasa I, dar în lipsă de concurenți cu această calificare, se vor admite și cei calificați pentru parohii de clasa a II-a. Preotul ales va catehiza elevii școlii primare și va achita toate impozitele către Stat și comună, după beneficiul parohial.

Cei ce doresc să ocupe acest post să adreseze și să trimită cererile de concurs Consiliului eparhial din Arad.

Arad, din ședința Consiliului eparhial dela 2 Martie 1939.

† **Andrei**
Episcop.

P. Givulescu
consilier ref. eparhial.

3-3

— □ —

Consiliul parohial ort. român din **Chișineu-Criș**, protopopiatul Chișineu-Criș, în conformitate cu ordinul Ven. Consiliu eparhial Nr. 1859—1939, publică concurs cu termen de 30 de zile, dela prima apariție în organul oficial „Biserica și Școala”, pentru îndeplinirea postului de capelan temporal, (cu drept de succesiune) sistematizat pe lângă preotul Gavril Popluca.

Venitele împreunate cu acest post sunt *jumătate din următoarele*:

1. Folosința sesiei parohiale în extensiune de 32. jugh. cad.

2. Stolele legale.

3. În răscumpărare de bir preotesc 5000 Lei.

Parohia este de *clasa I-a (întâia) rurală*.

Preotul-capelan ales se îndatorează a servi în toate Duminicile și sărbătorile în sf. Biserică în locul preotului pe lângă care se alege și în locul protopopului tractual, când acesta este împiedecat de a putea servi, a săvârși funcțiunile din amândouă parohiile și a catehiza la școala primară și de ucenici din loc.

Va suporta achitând regulat jumătate din impozitele către Stat și comună.

Concurenții la acest post de capelan temporal, se vor prezenta în vre-o Duminică ori sărbătoare, — având avizul protopopului, — în sf. Biserică din *Chișineu-Criș*, pentru a servi, a cuvânta, a cânta și a face cunoștință cu credincioșii, *conformându-se strict dispozițiilor din art. 33. al regulamentului pentru parohii*.

Cererile însoțite de actele justificative adresate Consiliului parohial din Chișineu-Criș, se vor înalța Ven. Consiliu eparhial în termenul concursual, cu îndatorirea de a-și cere în prealabil autorizația Prea Sf. Sale Părintelui Episcop de a putea concura.

Dat în ședința Consiliului parohial din Chișineu-Criș, ținută la 18 Februarie 1939.

Gavrili Poplucă ss.

Gheorghe Ruja ss.

președinte.

notarul Cons. par.

În înțelegere cu: *Petru Marșleu* ss. protopop.

— □ —

3—3

Nr. 1829—1939.

Pentru întregirea parohiei *Grabaț* jud. Timiș-Torontal, publicăm concurs cu termen de 30 de zile.

Venitele parohiei sunt: a) salariul dela stat, b) pentru răscumpărarea sesiunii parohiale Lei 24.000 pe timp de cel mult un an.

Parohia este de cl. I.

Cererile de concurs să se adreseze și trimită Consiliului Eparhial din Arad.

† *ANDREI*

Episcop.

P. Givulescu,

3—3

consilier referent eparhial.

— □ —

Pentru întregirea parohiei *Sânicolaul-Mare*, protopopiatul Comlăușul-mare, jud. Timiș-Torontal, rămasă vacantă în urma pensionării preotului Ioan Popoviciu, în conformitate cu ordinul Veneratului Consiliu eparhial Nr. 2168/1939, se publică concurs cu termen de 30 de zile.

Parohia e de clasa I.

Venitele acestei parohii sunt:

1. O sesiune parohială (36 jugh. cad.) și două grădini.

2. Stolele legale, conform normei stolare în vigoare.

3. Birul parohial, luat din oficiu.

4. Salariul dela Stat, pe care parohia nu-l garantează.

5. Locuință, deocamdată, nu este.

Alesul va catehiza, fără nici o remunerație, la școala primară și de agronomie și va conduce socoțile bisericesti. Va achita toate impozitele către Stat și comună după beneficiul parohial.

Parohia se compune din partea numită „Capul

satului“, cu satul nou dela gara de sus, de aci luând partea dreaptă a drumului de piatră, spre centru, până la podul cel mare de piatră.

Concurenții, în conformitate cu dispozițiile ordinului Nr. 2324/1938, vor cere aprobarea Prea Sfinției Sale Părintelui Episcop pentru a putea candida iar cererile de concurs adresate Consiliului parohial din Sânicolaul-mare, însoțit de toate actele necesare, se vor trimite Veneratului Consiliu eparhial din Arad.

Cu asentimentul protopopului tractual și cu stricta observare a dispozițiilor art. 33 din regulamentul pentru parohii, se vor prezenta în sfânta biserică din localitate spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorii.

Din ședința dela 5 Martie 1939.

Consiliul parohial

În înțelegere cu Dr. Ștefan Cioroianu, protopop.

1—3

— □ —

Nr. 1927—1939.

Pentru întregirea parohiei *Moștor*, rămasă vacantă prin trecerea pr. Sabin Sas la altă parohie, se publică concurs cu termen de 15 zile.

Venitele parohiei sunt:

1. Sesiunea parohială de 32 jug. cad. teren arabil.

2. Stolele legale.

3. Bir parohial câte 15 (cincisprezece) litri porumb sfărmat, sau, în lipsa acestuia, câte 20 (douăzeci) Lei dela fiecare număr de casă, unde preotul va fi chemat să facă sfeștanie.

4. Salariul dela Stat, pe care parohia nu-l garantează.

5. Dreptul de pășune și pădure, întocmai ca și ceilalți locuitorii ai comunei.

6. Locuință parohială, deocamdată nu este.

Parohia este de cl. a II-a.

Alesul va catehiza, fără altă remunerație elevii școlii primare, va predica regulat în sfânta biserică și va achita toate impozitele către Stat și comună, după beneficiul parohial.

Cel ce doarec să ocupe această parohie își vor înalța cererile de concurs, însoțite de toate actele de calificare Ven. Consiliu eparhial din Arad.

Arad, din ședința Consiliului eparhial dela 21 Martie 1939.

† *ANDREI,*

Episcop.

P. Givulescu,

cons. ref. eparhial.

— □ —

1—2

Nr. 2266—1939.

Pentru îndeplinirea parohiei a *II a din Apateu*, cu filia Satu-nou, se publică concurs cu termen de 15 zile. Venitele parohiei sunt:

1. Casă parohială cu intravilan.

2. Stolele legale.

3. Birul legal.

4. Salariul dela Stat, pe care parohia nu-l garantează.

5. Sesiunea parohială dela filia Satu-nou, circa 24 jug. cad. 663 st. p.

Parohia este de cl. II.

Cel ce doarec să ocupe această parohie să-și înalțeze cererile de concurs, însoțite de documentele de calificare Ven. Consiliu eparhial din Arad.

Arad, din ședința Consiliului eparhial dela 21 Martie 1939.

† *ANDREI,*

Episcop.

P. Givulescu,

cons. ref. eparhial.

(1—2)